

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-02-28
Besvaras senast
2020-03-17

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2019/20:365 Straffrabatt för unga lagöverträdare

I dag får de som begår brott och är mellan 15 och 18 eller mellan 18 och 21 år en reduktion av straffet vid straffmätningen. Anledningen till detta är att de inte anses gamla nog att fullt ut förstå vidden av sina handlingar och att de inte kan anses ansvariga till samma grad som övriga medborgare i samhället. De som är över 18 är dock myndiga, med i princip samma skyldigheter och rättigheter som övriga medborgare. Uppfattningen att de då inte är kapabla nog att axla det ansvar som deras gärningar, brott, medför bör mötas av en viss skepsis.

Riksdagen tillkännagav under riksmötet 2016/17 till regeringen att den så kallade straffrabatten för unga, framför allt för myndiga mellan 18 och 21, skulle ses över. En utgångspunkt skulle vara att en myndig person ska ta ansvar för sina handlingar. Tillkännagivandet ledde till Ungdomsreduktionsutredningen, som levererade SOU 2018:85 för ungefär ett år sedan. Utredningen var ute på remiss, men regeringen har genom 34-punktsprogrammet redan före lagrådsremissen redogjort för vad man ämnar göra med detta ärende.

Punkt 11 i programmet lyder:

”Ungdomsreduktionsutredningens förslag genomförs vad gäller upprepad grov brottslighet där en person i åldern 18–20, som tidigare dömts för brott där minimistraffet är ett års fängelse, ska dömas för ett nytt brott med minimistraffet två års fängelse.”

Den specifika skrivningen medför alltså en snäv, för att inte säga vek, implementering av vad utredningens underlag möjliggör. Det betyder att myndiga personer som återfaller i brott, i vissa fall tämligen allvarliga brott, inte kommer att kunna dömas till ansvar i den utsträckning gärningen motiverar. Även vid det initiala brottet kommer gärningen, oavsett allvarlighet och grad av klander, ges en rabatt på grund av den myndige gärningsmannens ålder.

Antalet rubriceringar för gärningar som myndiga personer begår, och som inte omfattas av vad regeringen aviserat genom 34-punktsprogrammet, är många. Det är otaliga brottsoffer som nekas upprättelse. Otaliga gärningsmän som släpps fria utan en betydande konsekvens av sitt handlande. Otaliga tragedier som tillåts hända, där vuxna brottslingar släpps fria för tidigt.

Till detta kommer regeringspartiernas agerande i riksdagen gällande betänkandet *Unga lagöverträdare* (bet. 2019/20:JuU30). Regeringspartiernas företrädare i riksdagen valde då att ställa sig bakom ett tillkännagivande om avskaffad straffreduktion för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år vid återfall i brott. Detta skiljer sig från vad regeringen sagt sig förespråka i 34-punktsprogrammet och skulle om det genomfördes ändå innebära att myndiga brottslingar som begår grova brott får rabatt för sitt handlande.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

1. Vad avser regeringen att göra gällande straffrabatten för unga, myndiga, lagöverträdare? Avser regeringen att lägga fram förslag i linje med 34-punktsprogrammet eller i linje med det tillkännagivande som stöttats av deras företrädare i riksdagen?
2. Oavsett svaret på frågan ovan, kan ministern motivera regeringens ställningstagande att myndiga personer mellan 18 och 21 inte ska anses klandervärda i samma utsträckning som andra myndiga för motsvarande gärningar?

.....

Katja Nyberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren